

David Brotherton

David Brotherton és professor i catedràtic al Departament de Sociologia del *John Jay College of Criminal Justice, City University of New York*. A mitjan anys noranta va començar a estudiar les bandes juvenils de la ciutat, en especial les llatines. Assegura que sobre les bandes circulen tot de rumors i notícies falses i que treballen per mostrar dades que permetin saber-ne la veritat, perquè «no diu enlloc que per entrar als Latin Kings calgui cometre un delict». Aquest curs participa en el Seminari Permanent de Criminologia de la Universitat de Girona.

Les bandes encara són com a *West Side Story*?

Aquella és una història de fa cinquanta anys en què es veu com eren les relacions socials entre els porto-riquenys i els nadius. De la mateixa manera que l'obra conté una narrativa molt romàntica també hi ha una visió humanista i no repressiva, en què es considera que l'immigrant es pot integrar en qüestió d'una generació. Avui, en canvi, se'ls considera dimonis que resulta impossible integrar i que cal retornar als seus països. La visió ha canviat de manera radical.

Què ha passat?

Als anys noranta vam veure que les bandes van passar de ser només colles amb un territori, que mantenien una relació conflictiva amb altres bandes, a interessar-se més en la política de la seva comunitat. Hem treballat amb els Latin Kings, les Latin Queens, els Ñetas i els Zulu Nation, però després de diversos problemes ara només treballem amb els Latin Kings. Estem creant experts en la seva història en un projecte que es basa en la col·laboració i estem comprovant de manera empírica els canvis que s'han produït en les seves pràctiques: els hem vist donar suport als homosexuals en les seves protestes, en manifestacions contra la brutalitat policial o involucrats amb els grups que es queixen de la discriminació escolar envers els nens llatins. Però llavors comença la política de tolerància zero de l'alcalde Giuliani, que els considerarà enemics, tant reals com simbòlics.

■ El professor David Brotherton

“Les bandes no són una organització normal, no són nois de la universitat, molts d'ells no han anat ni a l'escola, estan fitxats per la policia i són de classe baixa.”

Com són els membres de les bandes?

Les bandes no són una organització normal, no són nois de la universitat, molts d'ells no han anat ni a l'escola, estan fixxats per la policia i són de classe baixa. A més, les seves associacions no tenen interessos clars. Sembla que no hagin de tenir un gran capital social perquè no tenen els ingredients que necessita un moviment per tenir èxit. En canvi, tenen un seguit de regles escrites, que anomenen Bíblia i que es construeix com una suma de vivències. Nosaltres hem treballat amb ells per donar coherència política als continguts d'aquest llibre, per fer-los més propers a la realitat. A la vegada, ells han anat incorporant conceptes de les nostres lleis i hem aconseguit que assisteixin a classes a la universitat.

Què és el City Street Project?

El City Street Project és una proposta per representar la banda juvenil no com un grup patològic, que és la manera en què la interpreten altres criminòlegs, sinó com a símptoma d'una societat malalta. Ens ha interessat comprovar si havia vinculacions amb la briva i no les hem trobades. No diu enlloc que per entrar, per exemple, als *Latin Kings*, calgui cometre un delictes. Aquests nois passen molt de temps al carrer escrivint versos per *rapejar* o per a les cançons *hip-hop*, estan molt ocupats fent aquesta mena de feines. En canvi, els criminòlegs no reflecteixen mai aquesta activitat, que és una part molt gran de la cultura dels Estats Units. Ells només hi veuen drogues, sexe i violència.

Però les bandes són un fenomen global, que ara també tenim aquí, a Catalunya...

Sí. L'any 2003 vaig rebre un missatge electrònic d'una treballadora dels Serveis Socials de Barcelona que sabia de la nostra feina amb els *Latin Kings*. Ens preguntava per la banda i ens explicava que eren molt diferents de la resta de bandes que hi havia a la ciutat i que ells no hi tenien cap experiència. Com que havia de venir a Barcelona, per llegir una ponència a la UB, vaig aprofitar per entrevistar-m'hi i col·laborar amb els Serveis

“El City Street Project és una proposta per representar la banda juvenil no com un grup patològic, sinó com a símptoma d'una societat malalta.”

Socials. Els vaig recomanar que busquessin diners per organitzar un grup de recerca, cosa que van fer, però un cop van començar a treballar es van trobar que els membres de les bandes no volien parlar amb ells. No van aconseguir fer cap entrevista! Es van tornar a posar en contacte amb nosaltres per demanar-nos una carta, i els en vam enviar una de signada pel líder dels *Latin Kings* de Nova York, Antonio Fernández, pel meu col·lega Luis Barrios i per mi mateix, en què els demanàvem que col·laboressin amb els investigadors. La cosa va funcionar i entre 2004 i 2007 es van fer centenars d'entrevistes. Finalment, com a resultat de la recerca, la Generalitat de Catalunya va prendre la decisió de seguir una política d'integració i no de discriminació.

Tenen futur les polítiques integradores en un moment en què sembla que el que es demana és mà dura?

Patim una crisi increïble en el sistema de justícia criminal. No podem continuar gastant més diners en presons. És impossible. Als EUA tenim un problema molt gran a les escoles, amb el fracàs escolar dels afroamericans i dels llatins. Tenim un president que diu que vol canviar les coses, però la dreta ho paralitza tot. En canvi, hi ha evidències que la taxa de criminalitat va a la baixa: els joves no van a la presó com passava fa deu anys, els homicidis disminueixen, no augmenten, baixen! Assistim a la construcció d'un discurs contra «l'altre», el volem fer fora, però per què? Si els immigrants són l'esquena en què recolza l'economia americana! Què fem, doncs? Em sembla que anem molt de pressa cap a l'apocalipsi...